

מרכז תורני ללימוד פנימיות
התורה והחסידות
לאורו של האדמו"ר י-ם
מוהר"ר שלום ספרין זצוק"ל

מאורות שלום

שבת קודש פרשת בא | ג' שבט התשע"א | גיליון מספר 226 | שנה חמישית

"משכו וקחו לכם"

מאורות הפרשה

מצינו בפרשתנו את ציווי הקב"ה לעם ישראל "ויקרא משה לכל זקני ישראל, ויאמר אלהם, משכו, וקחו לכם צאן למשפחתיכם ושחטו הפסח" (שמות י"ב, כ"א) וכבר שאל רש"י הקדוש בפירושו על התורה [בראשית א] "אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל [את] התורה אלא (שמות יב ב) מהחודש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו [בה] ישראל..." היינו שמצווה זו היא המצווה הראשונה שניתנה לעם ישראל כעם, משמע שחשיבותה הרבה. ויש לשאול, מדוע קיבלו ישראל מצווה זו ולא אחרת? ועוד יש לשאול האם לא היה בידם של ישראל מצוות אחרות שבעבורן יהיו זכאין לצאת מגלות זו, והרי כבר מצינו במדרש [שמות רבה פרשה א ד"ה כח] "א"ר הונא בשם בר קפרא בשביל ד' דברים נגאלו ישראל ממצרים" ומה מייחד מצווה זו של "משכו וקחו" משאר זכויות שהיו בידם?

והענין הוא שד' זכויות שהיו בידם שלא שינו את שמם ולא שינו את לשונם, ולא אמרו לשון הרע, ולא נמצא בהן אחד פרוץ בערוה [בעריות] היו ב"שב ואל תעשה", ואילו מצווה זו יש בה מצד "קום עשה" כמובא "שיהא כל אחד מכם מושך אלוהות של מצרים ושוחטו לפני" [בפסיקתא רבתי פרשה טו]

והנה במצוות "משכו וקחו" יש מסירות הנפש של ממש, כנאמר "ויאמר משה, לא נכון לעשות כן, כי תועבת מצרים, נזבח לה' אלהינו, הן נזבח את תועבת מצרים, לעיניהם ולא יסקלנו", [שמות ח] ומצוות המילה מסירות נפש היא כענין שמצינו אצל שמעון ולוי במעשה שכם, הנה כי כן שמו ישראל את נפשם בסכנה ממש, וזה בעבור "שלא היו בידם (מצות) אלא שתי מצות דם פסח ודם מילה הה"ד ואעבור עלייך ואראך מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי (יחזקאל ט"ז ו') זה דם פסח ודם מילה". [פסיקתא רבתי פרשה יז]. שהרעיון הוא ששתי מצוות אלו הם ב"קום עשה", על כן היו אלו דווקא שניתנו להם, ולא היה די בד' זכויות שהיו בידיהם בבחינת "שב ואל תעשה". ומכאן באים אנו ללמוד עד היכן צריך האדם להשתדל בקיום המצוות ב"קום עשה", למשוך עצמו מעבודת אלהי כסף ואלהי זהב, אלילי הכבוד הגאווה והקנאה, וידבק עצמו במצוות ביתר שאת ויתר עוז "קום עשה" ממש, ויעיל להוציאו מגלות המיצרים שמצוי בו כאר"א כפי מדרגתו ורעיונותיו, ויצא מהמיצר לאור גדול, "מן המיצר קראתי יה, ענני במרחב יה". אכ"ר.

נר ה' נשמת אדם
העלון יוצא לעילוי נשמת
חילי צה"ל שמסרו נפשם על קידוש ה'
ולעילוי נשמת נעמי בת ר' חיים ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום
קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100
העורך: בן ישי עזיזה
כתובת אתר אינטרנט <http://www.ohrshalom.net/>

מאורות הקודש

והיה לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך (יג, ט).

וצונו להניח על היד... שהיא כנגד הלב, לשעבד בזה תאות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו, ועל הראש כנגד המח, שהנשמה שבמוחי... כולם יהיו משועבדים לעבודתו יתברך שמו (מתוך תפילת "לשם יחוד" קודם הנחת תפילין) משל לבני מדינה שרצו להמליך איש אחד למלך. אמר המיועד: אם כנים דבריכם, אסרו תחילה באזיקים את פלוני, המערער על המלוכה, ואחר כך תמליכוני עליכם.

כיוצא בדבר זה: טרם יעטר אדם בתפילין את המוח להקדישו קודש קדשים, צריך הוא תחילה שיאסור באזיקים את המערער על המלוכה, דהיינו את הלב השולט באברי הגוף ["רשעים ידם ביד לבם"] ובתפילין שהוא מניח כנגד הלב הריהו קושרו באזיקי קדושה... לפיכם מקדימין תפילין של יד כנגד הלב ומברכין "להניח"... ורק לאחריהן מניחים של ראש ומברכין "על מצות"... כדרך שמברכין על גמר המצוה.. ["חתם סופר" מפרשבורג]

מאורות הסיפור החסידי

באחת הקהילות החסידיות במזרח אירופה נפטר הרבי, ואנשי הקהילה חפשו רבי אחר, כדי להצטרף לקהל חסידיו. על פי החלטת גבאי הקהילה נשלחו מדי פעם בפעם קבוצות קטנות של חסידים להתארח בשבתות בקהילות חסידיות קרובות, כדי לתהות על קנקנו של הרבי – האדמו"ר העומד בראשן, ולהמליץ בפני קהילתם האם להצטרף לחסידיו של רבי זה – אם לאו. לקראת אחת השבתות נשלחו שני חסידים להתארח בעיירה פרימישלאן שבגליציה, שבראשה עמד הצדיק רבי מאיר. לאחר תפילת ערבית של ליל השבת הוזמן אחד החסידים להתארח בביתו של אחד מבעלי הבתים שבעיירה, והשני הוזמן להתארח בביתו של בעל בית אחר. לרוע מזלם של שני החסידים הנ"ל, שני בעל הבתים המארחים התגלו כקמצנים גדולים, והאורחים רעבו ללחם במשך כל השבת. אחד מבעלי הבתים נהג לחתוך בשעת הארוחות פרוסות מהחלה, אך הוא בעצמו לא טעם ממנה. האורח התבייש וגם הוא לא טעם מהחלה. כך היה בליל שבת ובשבת בבוקר. בעל הבית האחר לא פרס בזמן הארוחות כל פרוסה מהחלה, וגם האורח שהתארח בביתו נשאר רעב במשך כל השבת. במוצאי השבת הלכו שני החסידים לסעודת "מלווה מלכה" בביתו של רבי מאיר מפרמישלאן. באותה השבת קראו בתורה את פרשת "שמיני" בספר ויקרא, בה מדובר בין השאר על בהמות, חיות, עופות ודגים שמותר לאוכלם, ועל אלה האסורים באכילה. בסעודת "מלווה מלכה" אמר רבי מאיר: בפרשת השבוע כתוב: "אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה, את הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה איננו מפריס, טמא הוא לכם.... ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושוסע שסע פרסה, והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם". אלה הדברים כפשוטם, אך הם יותר עמוקים מכפי שהם נראים. בפסוקים אלה התכוונה התורה גם להביע את מורת רוחה מבעלי בית קמצנים שאינם מכבדים כהלכה את אורחיהם וגורמים להם להיות רעבים. בעל בית האוכל אך אינו פורס פרוסה מהחלה נחשב כגמל המעלה גרה ואינו מפריס פרסה, ועל כן התורה רואה אותו כטמא. אותו הדבר ניתן לומר על בעל בית החותך פרוסה מהחלה, אך הוא בעצמו נמנע לאכול ממנה. התורה מדמה בעל בית כזה לחזיר המפריס פרסה אך אינו מעלה גרה, ועל כן הוא טמא. שני החסידים האורחים הבינו כי דברי הרבי מכוונים להתנהגות שהתנהגו אליהם בעלי הבית שאצלם התארחו, על אף שלא ראה או שמע כיצד אלה התנהגו לאורחיהם, הם מהרו לקהילתם וספרו את המעשה, ובהתאם להמלצתם הפכו אנשי הקהילה לחסידי רבי מאיר מפרמישלאן.

שיעורים בבית המדרש

יום ג' – לאחר ת. ערבית – גמרא מסכת מגילה

יום ד' – לאחר ת. ערבית – "ראשית חכמה"

הציבור מוזמן – עזרת נשים פתוחה